

Terugblik Meerjarenspraak 2006-2010

Terugzine

Magazine van de Groene Kennis Coöperatie
met succesprojecten van de afgelopen vijf jaar

**Lezen en
laten lezen!**

Gooi mij niet weg
maar geef me door!

Of kijk op www.magazine.gkc.nl

Samenwerking in de
groene kolom is uniek

Samen kennis maken

Win-win voor onderwijs en bedrijfsleven

‘Genoeg te beleven, maar nog veel te leren’

A young child with dark hair and green eyes is looking through a wooden barrier. In the foreground, several white paper figures are visible, some of which are partially obscured by the child's face. A green curved line is overlaid on the image, framing the text.

Dit helpt om een gedeelde visie op begeleiden van leren in de praktijk te krijgen

Aanleiding

Uit onderzoek in opdracht van de Groene Kennis Coöperatie werd duidelijk dat door een betere begeleiding van leerlingen meer gehaald kan worden uit leren in praktijksituaties. Leren voor de toekomst vindt immers niet alleen op school plaats. Juist in praktijksituaties ervaren leerlingen wat werken in een beroep straks inhoudt. Onderwijs op school krijgt dan veel meer betekenis.

Praktijksituaties waar leerlingen en studenten in functioneren zijn er in allerlei vormen. De beroepspraktijkvorming in het mbo, de stage van het vmbo, kenniswerkplaatsen waarbij leerlingen en studenten met vragen uit een regio werken, mini-ondernemingen waarin ze een product op de markt brengen of een dienst aanbieden. Naar aanleiding van het onderzoek hoe scholen meer uit al die praktijksituaties kunnen halen, verscheen in 2009 de publicatie 'Genoeg te beleven, maar nog veel te leren' van de Groene Kennis Coöperatie. Het boekje werd breed verspreid in het groene onderwijs.

Doel

Docenten en project- en teamleiders in het groene onderwijs achtergrondinformatie bieden over leerprocessen bij leren in praktijksituaties en bij hen een verbeteringsproces op gang brengen bij de begeleiding van leren in praktijksituaties.

Aanpak

Duo's van onderzoekers van de Leerstoelgroep Educatie- en Competentiestudies van Wageningen University en Research centre en mbo-onderwijsmensen onderzochten in opdracht van de Groene Kennis Coöperatie in 2008 dertien praktijksituaties. Wat leren leerlingen en studenten als ze stage lopen, ondernemingen oprichten en aan opdrachten uit de praktijk werken? Het antwoord op de vraag betreft competenties zoals teamroutine en zelfredzaamheid. Een student is competent wanneer hij goede keuzes weet te maken en daardoor het vertrouwen krijgt om het werk te mogen doen. Dat vertrouwen krijgt hij vaak binnen een team.

In de publicatie, die breed verspreid werd, worden twee leerprocessen onderscheiden. Het proces op school, waar het gaat om vakkennis en vakvaardigheid, en het proces in het bedrijf. Maar die leerprocessen staan niet los van elkaar; ze moeten in samenhang worden georganiseerd. De school heeft daar een rol in, zo wordt in de publicatie gesteld. En wil je dat als docent goed doen, dan vraagt dit het een en ander, namelijk: kennis van de praktijk, kennis van de eindkwalificatie en vaardigheid in reflecteren. Hoe maak je iemand bewust van waar hij staat en wat hij nog nodig heeft?

Aan het woord

Bert Rietman, *projectleider*

“De impact is groter dan ik ooit heb gezien”

“Die publicatie was een heel goede stap”, zegt Bert Rietman, projectleider voor het verkennend onderzoek naar praktijkgericht leren. “Ik sta er soms verbaasd over hoe het bij velen nog op het netvlies staat. Docenten kennen het boekje en mensen maken gebruik van de schema’s. De impact is groter dan ik ooit heb gezien bij dergelijk onderzoek.”

Rietman constateert twee dingen. “In de eerste plaats zie ik dat leren in praktijksituaties studenten echt blij maakt. Zowel in het vmbo en mbo als het hbo. En in de tweede plaats dat er wel veel in de praktijk aan bod kan komen, maar dat het nog moeilijk is om daar met studenten goed op te reflecteren. Dat is juist nodig voor een goed leerproces. Vandaar ook het tweede deel van de titel: er is nog veel te leren.

Bijvoorbeeld over de reflectiemethodiek.”

Aan het woord

Annet van den Broek, *bestuurder*

“Dit geeft handvatten”

“Het verhaal geeft ons inzicht in hoe je meer kunt halen uit stages”, zegt Annet van den Broek, lid College van Bestuur van AOC Friesland.

“Dit geeft handvatten hoe je een betere verbinding met theoretische kennis kunt maken en hoe je kunt zorgen dat de praktijkervaring op zijn plaats valt.”

“Het belang van de stages werd opnieuw vastgesteld”, vervolgt ze. “Ik denk dat het belangrijkste van dit onderzoek en de publicatie is dat het woorden geeft aan wat je nastreeft. Je kunt daarmee beter praten over wanneer de stage goed is en wanneer deze niet goed is. Het helpt om een gedeelde visie te krijgen. Ook met het bedrijfsleven kun je daarmee een gesprek over praktijkleren voeren. “

Aan het woord

Jan Krol, *schooldirecteur*

“Het is naar stagebegeleiders op bedrijven gestuurd”

“We hebben een bpv-brochure gemaakt waarin we het schema van ‘wat is een competentie’ uit dit boekje hebben overgenomen”, zegt Jan Krol, directeur van de mbo-vestiging Helicon Geldermalsen. In dat schema wordt een competentie uitgesplitst in expertise en praktijkrepertoire. Dat zou beroepspraktijkvorming en andere praktijkleersituaties moeten opleveren.

Bij expertise gaat het dan om de vakkennis en de vakvaardigheid en bij praktijkrepertoire zijn teamroutine en redzaamheid de essentiële onderdelen.

“Die brochure met uitleg is gegaan naar alle stagebegeleiders op de bedrijven en ook naar de docenten.” Ze hebben zo een beter beeld van de bedoeling van de stage gekregen. Stage is niet de enige praktijkleersituatie waar de inzichten uit het boekje een rol hebben gespeeld. Op de school van Jan Krol is in samenwerking

met bedrijven een project gestart onder de naam ‘ondernemen in de regio’, met leerplaatsen voor leerlingen. Ook daar doen leerlingen, naast expertise, nu expliciet teamroutine en redzaamheid op.

Genoeg te belevén, maar nog veel te leren

‘Genoeg te belevén, maar nog veel te leren’ is een publicatie van het programma Onderwijsvernieuwing van de Groene Kennis Coöperatie dat mogelijk wordt gemaakt door financiering van het ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie (voorheen ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit).

Subsidie

GKC-werkprogramma

Periode

Publicatie in september 2009

Contactpersonen

Klaas Boer

Groene Kennis Coöperatie

T (0318) 64 83 00, (026) 355 01 00

E klaas.boer@gkc.nl

Bert Rietman

Facet-o

T 06 25 53 94 79

E facet-o@planet.nl

Publicaties

‘Genoeg te belevén, maar nog veel te leren’, publicatie in pdf op <http://edepot.wur.nl/12585>

Publicatie: september 2009

‘Een goed gesprek met de leerling; Bert Rietman over leren in praktijksituaties’, vakblad Groen Onderwijs 13, jaargang 2009